

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 2 - 2023
jaargang 44

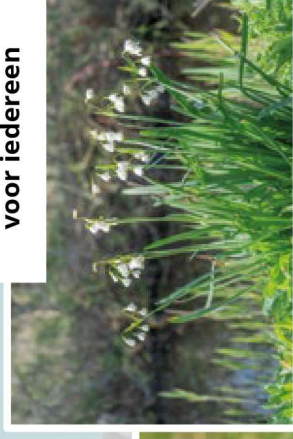

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

19 Belang van nachtelijke bestuiving

24 Openbaar groen is voor iedereen

19 Kuikensterfte in de Wilck

Het leven gaat door en wij dus ook

Misschien is dat wel de belangrijkste les die we uit de natuur kunnen leren: dat het leven altijd weer zijn weg vindt, in het ritme van de seizoenen. Laten we daarop vertrouwen wanneer we geconfronteerd worden met onvoorzien en onzekere omstandigheden.

Gelukkig zijn er andere dingen waarover u wél controle hebt, maar dan moet u ze wel op tijd regelen. Denk aan een (levens)testament, goede huwelijkse voorwaarden of een schenkingsregeling. U weet dan zeker dat de zaken worden afgehandeld zoals u dat wilt.

Vindt u dat ook een geruststellende gedachte? Dan bent u natuurlijk van harte welkom bij ons op kantoor.

Kroes en Partners Notarissen & Adviseurs
Voor nu en later

En verder:

- 04 – Van het bestuur
- 04 – In Memoriam Marius Stout
- 05 – Website IVN verbeterd
- 06 – Even voorstellen Auke Lever
- 08 – NGO laatste loodjes
- 10 – Waterspitsmuis, van voetnootje tot dwarsligger
- 11 – Willem Scheres' vogelkijkscherm
- 12 – Koninklijke Onderscheiding Gert de Geest
- 13 – De Natuurkijkers op safari
- 14 – Jeugd Fladderars zagen en knotten
- 15 – Jeugd Vlinders op zoek naar afval
- 16 – Iedereen houdt van Kabouters
- 17 – Plantdag Klimaatbos
- 20 – Duurzaamheid in Chili
- 21 – Toeristisch-recreatieve functie BC
- 22 – Gelezen
- 25 – NatureExplorers visueel gemaakt
- 26 – Agenda
- 28 – Klimaatcurius
- 29 – Contactgegevens Bestuur en Werkgroepen
- 30 – Colofon/Bij de Cover
- 30 – Gevraagd

BONT ALLERLEI DIGITAAL?

Lees Bont Allerlei ook online, <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/bont-allerlei>

Wie Bont Allerlei voortaan digitaal wil ontvangen stuurt een mailtje naar secretaris@alphenaanndenrijn@ivn.nl o.v.v. 'Bont Allerlei lever digitaal'.

Hallo allemaal,

In de eerste vier maanden hebben diverse mensen nog te maken gehad met corona, maar gelukkig zijn we weer terug in het normale ritme. Wat fijn om weer te kunnen deelnemen aan veel activiteiten, zo heb ik o.a. genoten van

- meelopen met de Nieuwjaarswandeling
- de lezing "onderwater natuurontwikkeling in de Zeegerplas" bijwonen, indrukwekkend wat er allemaal te zien valt,
- de NGO-excursie bij de Beekhoeve, een boerderij in Kamerik waar een inkijk werd gegeven over veel aspecten waar de boer en boerin mee te maken hebben bij de bedrijfsvoering, bijwonen,
- de film "Onder het maatveld" met toelichting van de regisseur bekijken,
- winterwandeling De Veenweiden meelopen,
- meevieren van de heropening van het kabouterbos, grote opkomst, enthousiaste kinderen die konden meedoen aan 8 spelletjes in het kabouterbos en rond De Veenweiden,
- meewerken aan de Groene Inspiratiemarkt in en rond de bibliotheek Rijn en Venen veel belangstelling voor de IVN kraam- en enthousiaste kinderen die zaadbommen konden maken.

Allemaal activiteiten georganiseerd/verzorgd door onze vrijwilligers. Dank aan al onze vrijwilligers die na de onderbreking door corona de draad weer enthousiast hebben opgepakt. Ook staan er vele activiteiten ingepland voor de rest van het jaar. Ik treed als algemeen bestuurslid in mei af, dank voor de samenwerking. Ik heb veel respect voor jullie inzet om zoveel mogelijk mensen de natuur te laten beleven. Ik hoop velen van jullie weer te treffen bij een van de geplande natuuractiviteiten.

Nell Spreij

een veelzijdig man..... ja, dat was Marius.

In memoriam Marius Stout

Tekst en foto Corry Dierdorp

Op 16 april 2023 is Marius Stout in alle rust overleden na een leven waarin hij veel dingen zag als uitdaging. En die uitdagingen maakte hem vastberaden om oplossingen te vinden en uit te voeren. Naast vader van drie zonen, die ook geen enkel kanwei uit de weg gaan, was hij vaardig op veel gebieden. Je zou hem autodidact kunnen noemen, want veel heeft hij zichzelf geleerd. Hij werkte mee in de kleermakerij van zijn ouders en had banen in de detailhandel. Daarna maakte hij zich het jeugdwerk eigen en na enkele jaren koos hij voor de drukkerijwereld. Diverse verenigingen hadden aan hem een doortastende voorzitter. Maar zijn grootste liefdeberij was musiceren. Ook voor stofferen en tuinieren draaide hij zijn hand niet om. Zo had hij al een zelf bedachte en gemaakte ondergrondse wateropvang nog voordat 'Steenbreek' het levenslicht zag....

Voor IVN Alphen aan den Rijn was Marius een toegewijd meedenker. Ons afdelingsblad, dat hij koesterde als zijn blad, wilde hij perse een mooie uitstraling geven. Daarom verzorgde hij de opmaak tot in de puntjes en was volhardend voorvechter van kleurendruk. Kleuren en lettertypes bleef hij proberen tot ze naar zijn zin waren. En vond hij niet het geschikte type, dan maakte hij het zelf.

Ook ontwierp Marius bordjes voor o.a. de herdenkingsboom voor Jan de Rijk en voor het 'Tulny Forest', beide in de tuin van het Bezoekerscentrum. De Stilteplek in het Irenebos verzorgde hij van passende bordes na keer op keer aanpassen. Het resultaat telde!

Het zal nu stil zijn voor zijn vrouw Joke en voor de kinderen en kleinkinderen. IVN-bestuur en -leden wensen alle naasten dan ook heel veel sterkte om dit verlies een goede plaats te geven.

Website IVN verbeterd

Tekst Bert Noorbeek

De website van IVN Alphen aan den Rijn speelt een belangrijke rol in het bereiken van haar doelen. Zowel voor het delen van informatie, het aankondigen van evenementen en het betrekken van het publiek bij onze activiteiten. Medio 2021 is IVN landelijk gestart met een project om de website te vervangen door een nieuwe versie, welke begin van dit jaar 'live' is gegaan. Belangrijkste verbeteringen hierin zijn:

1. Beter geschikt voor telefoon en tablet

Het nieuwe ontwerp van de website van IVN is nu volledig responsief, wat betekent dat het zich automatisch aanpast aan het formaat van het scherm waarop het wordt bekeken. Dit maakt de website veel gebruiksvriendelijker voor bezoekers die de site op hun mobiele telefoon of tablet bekijken, wat tegenwoordig steeds vaker voorkomt.

2. Verbeterde navigatie

De navigatie op de website is ook verbeterd, zodat bezoekers gemakkelijker kunnen vinden wat ze zoeken. Er is een duidelijke en logische structuur aangebracht, waardoor er minder tijd nodig is om te vinden wat je zoekt.

3. Verbeterde zoekfunctionaliteit Activiteiten

Naast de verbeterde navigatie is ook de zoekfunctionaliteit voor activiteiten verbeterd. Het is nu simpel om ook de

activiteiten van andere afdelingen te bekijken om b.v. in vakantie eens met een andere afdeling mee te gaan.

4. Sneller

De snelheid van de website is verbeterd. Door het gebruik van de nieuwste webtechnologieën, laden pagina's veel sneller dan voorheen. Dit zorgt voor een betere gebruikerservaring.

5. Social media integratie

Social media is een belangrijk onderdeel van de digitale wereld en IVN begrijpt dat. Bezoekers kunnen nu gemakkelijk content delen op hun eigen social media-accounts en de organisatie kan op deze manier een bredere publiek bereiken. Al met al heeft de upgrade van de website van IVN Alphen aan den Rijn geleid tot een aanzienlijke verbetering van de gebruikerservaring en de functionaliteit van de site. De site is nu veel toegankelijker en gebruiksvriendelijker en biedt veel meer informatie en functies dan voorheen. Dat is zeker niet allemaal voor zonder inspanning gebeurd. Vanuit onze afdeling heeft webbeheerder Dick de Graaf hier veel werk in zitten waarvoor hem erg dankbaar zijn. Mede dankzij zijn werk kan de afdeling haar missie beter uitdragen en meer mensen bereiken en informeren over de doelstellingen en activiteiten van onze afdeling.

Heb je nog vragen over de website stuur die dan naar webmaster.alphen.aan.den.rijn@ivn.nl.

Even voorstellen: Auke Lever

Tekst Irma Brugmans, foto's Auke Lever, Beelbank Natuurkiekers

Profiel Auke:

- Paspoort Auke Willem Lever
- Geboren Alphen aan den Rijn, 1981
- Opleiding Civiele Techniek, Delft
- Woonplaats Alphen aan den Rijn
- Relatiestatus Getrouwd met Bianca
- Kinderen 2 jongens van 8 (Stef) en 10 (Jurrie) en 1 meisje van 5 (Meike)
- Huisdieren Geen
- Motto Geen
- Hobby's Vogelaar
- Vrijwilligerswerk Lid IVN-werkgroep Milieu en Planologie, Lid IVN-vogelwerkgroep, coach Voetbalteam ARC (jongste Zoon) 2019

Vrijwilliger bij IVN sinds

2019

Met een jong gezin en drukke bezigheden had het even wat voeten in aarde voordat we een moment hadden gepland voor het interview en toen kwam er toch nog wat tussen. Maar techniek staat voor niets, dus hadden we het interview op de camping. Ik althans, Auke was gewoon thuis.

Auke is lid van de werkgroep Milieu en Planologie sinds een jaar of vier. In de werkgroep houden ze de plannen van de gemeente in de gaten. Kijken naar wat is de impact van nieuwbouw op groen. "Als het nodig is trekken we aan de bel en benaderen we de gemeente. Zorgen dat er niet teveel groen weggaat of minimaal wordt gecompenseerd. Overal een klein bosje schrappen is uiteindelijk heel veel en dat ga je op den duur wel merken. Ook komen we met eigen ideeën die we voorstellen aan de gemeente." 4 jaar geleden is hij de werkgroep Milieu en Planologie ingetrokken. Hij wist het e.e.a. van het natuurgebied Park Zegersloot

Noord en werd steeds vaker geraadpleegd bij de plannen van de gemeente om het gebied aan te pakken. Namens IVN heeft hij in de klankbord project Park Zegersloot gezeten. "De gemeente wilde het park enerzijds natuurlijker en anderzijds educatiever maken. Daarnaast maken veel verschillende doelgroepen gebruik van het park, waar de gemeente ook fietsers, wandelaars, mountainbikers, kortom heel divers en ook wel druk. Er zijn verbeteringen gedaan ten bate van natuur, zoals de aanleg van poelen en het beperken van het gebied waar koeien grazen, zodat begroeiing meer kans krijgt. Door het vele gebruik van het park staat natuur niet altijd voorop. Zo zijn er destijds paardenpaden aangelegd, ten koste van bosjes. Dat vonden wij jammer, vanwege het leefgebied van de vogels daar. Wij pleiten voor de combinatie natuur sparen en verbeteren."

Biddende Torenvalk

Boomvalk

Kortom in dat spanningsveld van belangen is het niet altijd makkelijk om successen voor groen te halen. Een voorbeeld van succes is het

tegenhouden van een parkeerplaats bij de hockeyvelden. "In Park Zegersloot Zuid had de gemeente plannen om de parkeerplaats uit te breiden. Dat zou ten koste gaan van een mooi stuk natuurgroen, waar ook ullen in huist. Dat hebben we onder de aandacht van de gemeente gebracht. Er is gekozen voor een andere oplossing en het groen werd gespaard."

Auke is een enthousiast vogelaar en autodidact. Het vogelaar zijn is zo rond zijn twintigste ontstaan. "Ik ga veel met Liesbeth (Bos, moeder van) op pad, samen hebben we onze hobby ontwikkeld. Daarnaast ga ik ook graag mee op excursies en lees er veel over. Ik heb er veel plezier in om vogels te vinden en te herkennen. Zo'n 10 jaar geleden ben ik lid

geworden van de Vogelwerkgroep." Via de vogelwerkgroep is hij ook expert geworden van het Park Zegerslootgebied Noord. Het park is praktisch mijn achtertuin en wandel daar vaak. Ik monitor de broedvogels daar en doe (officiële) vogeltellingen in het voorjaar, die ik vervolgens door geef aan Sovom Vogelonderzoek Nederland. Het is een leuk gebied met veel afwisseling (bos, struikgewas, riet, water) en daardoor broeden er veel verschillende vogels. Elke vogel heeft zijn eigen biotoop waar hij broedt. Als je er zo vaak komt, zie je van alles en weet je wat er speelt. Juist als je elke 2 weken vogels gaat tellen, dan merk je patronen op. Eerst zijn ze er nog niet, dan is een bepaalde vogel er weer wel, twee weken later een ander. Elk jaar komen ze in dezelfde volgorde terug. Mooi om te zien. En dan rol je van het een naar het ander en zit je opeens in de klankbordgroep Park Zegersloot Noord. Naast het meedenken over de ontwikkelingen ben ik namens IVN ook betrokken bij het maaien van de bloemenrijke in het park. Met de aanmer stem ik af welke delen op welke momenten gemaaid worden. Het is een lastig gebied voor bloemen door de hoeveelheid gras en voedingsstoffen in de bodem, maar op termijn zou het maaien ertoe moeten leiden dat er een mooi bloemengebied ontstaat met voedsel voor vlinders, bijen en andere insecten."

Auke prijst zich gelukkig met zijn hobby. "Als je er gewoon op uitgaat, dan zijn er zoveel mooie en leuke dingen te zien. Dan zie je mensen voorbij komen en die zien niets. Ik kan me bijvoorbeeld verwonderen over hoe bijzonder de vogeltrek is. In het najaar, als het kouder wordt en er minder voedsel te vinden is, trekken vogels weg. Iedereen weet dat wel, maar het is eigenlijk een heel complex fenomeen. Ze vertrekken op verschillende tijdstippen, de een in augustus, andere vogels

Ransuil

weer later. De ene soort gaat in een ruk door naar Afrika, de ander weer niet. Van sommige vogelsoorten die erg op elkaar lijken, zoals de torenvalk en de boomvalk, blijft de torenvalk in Nederland en vertrekt de boomvalk helemaal naar Afrika. Dat heeft met het voedsel te maken waar vogels van afhankelijk zijn. Zo heeft iedere vogel zijn eigen dingen en dat verwondert me. Ook kleine vogeltjes van maar 10cm groot vliegen die gigantische afstanden. Wist je dat op totdagen wel duizenden tot miljoenen trekvogels langs onze kust vliegen? Dat is een fantastisch gezicht om te zien. De vogelaars staan er naar te kijken en de rest van Nederland verblijft in onwetendheid. Ik ben blij dat ik dat heb ontdekt en kan zien."

Het is jammer dat ik het interview niet in Alphen kon houden, dan had ik graag nog een rondje met Auke gelopen om door zijn ogen Park Zegersloot te zien.

De laatste loodjes bij de NatuurGidsenOpleiding

Tekst en foto's Gerda Bonninga

Eind Juni 2023 worden zo goed als zeker 25 diploma's uitgereikt aan de deelnemers van de NGO Alphen Nieuwkoop. Maar daarvoor moeten de deelnemers nog wel wat doen. Bijvoorbeeld een eindpresentatie voorbereiden, die ook nog geoefend moet worden. Bij de oefening moeten de deelnemers publiek uitnodigen, maar ook de mentor of iemand uit het kernteam. Want met publiek oefenen betekent: dat je op heel veel zaken moet letten: ben je verstaanbaar? Staan de luisteraars goed? Zien ze de natuurgids goed? Wat is de windrichting? Praat ik met de wind mee of juist tegen de wind als excursieleider. Durf je ook onderwerpen aan die je niet voorbereid hebt? Ga je in op wat er in de omgeving spontaan gebeurt, zoals twee zwanen die aan het paren zijn. Maar durf je ook moeilijke onderwerpen aan, zoals de stikstofproblematiek of weet je luisteraars te boeien met biodiversiteit en duurzaamheid. En niets waard aan het toeval overgelaten. Hele opstellingen werden er gemaakt: wespennesten, materiaal van een imker, een rondleiding met als opdracht: "wat zijn de verschillen?". Aan het eind van de excursie worden je tips en tops aangereikt, die je al een cadeautje mag ontvangen. Want iedereen wil de natuurgids helpen nog beter te worden.

Je diploma krijg je zeker niet cadeau. Een vierseizoenverslag of een uitgebreide beschrijving van je eindpresentatie. De deelnemers hebben allemaal stags gelopen bij een werkgroep van een van de IVN afdelingen. Ook daar moet je een verslag van maken. Een van de deelnemers schrijft wekelijks op Instagram, volg bijvoorbeeld Daphne Geeve en je beleeft de natuur met mooie verhalen.

Het is heel veel werk voor iedereen. Maar het heeft de deelnemers en teamleden ook veel gebracht: "De opleiding heeft mij rust gebracht en ik heb met een andere blik naar de natuur gekeken", "Ik hoor en zie veel meer", "De opleiding is pittig. Van 2 juni tot en met 17 juni verzorgen de deelnemers hun eindpresentaties. Dat is voor de deelnemers spannend en voor het kernteam heel pittig. Want 25 presentaties bijwoonen in twee weken vraagt wel wat inzet. Maar we doen het graag.

Ervaring opdoen

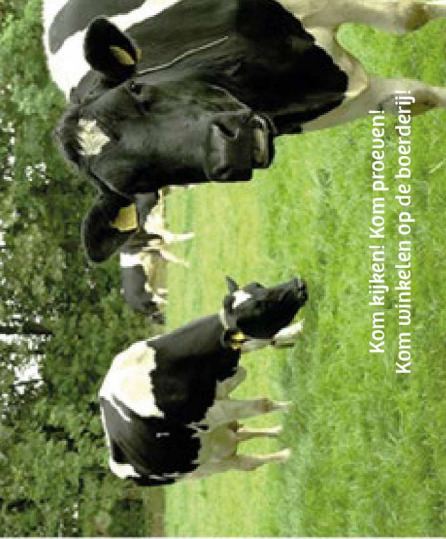
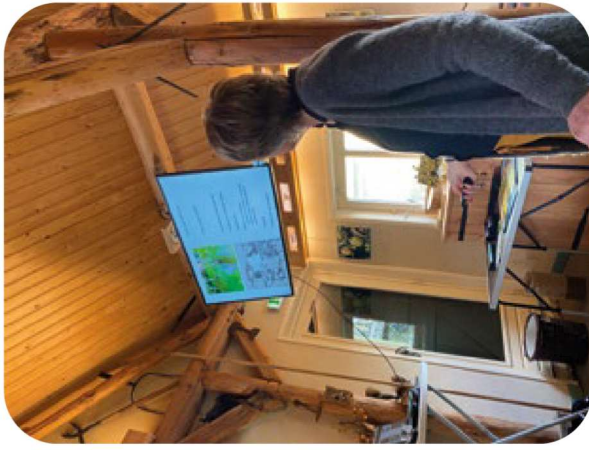
Veel deelnemers verzorgen al excursies of lopen mee. Er worden al lezingen gehouden, kranten weten de deelnemers al te vinden om hun expertise te delen. Er is een flink aantal deelnemers al heel actief, zowel in Nieuwkoop, Woerden als in Alphen aan den Rijn. Er wordt nieuw leven ingeblazen in het excursieprogramma in Nieuwkoop door Judith en Sylvia. Sylvia vaart ook mee als gids op het Zonneveer. In Woerden zijn op initiatief van Gijs al een aantal belanghebbende groepen rondom het weidewegbeheer bij elkaar gebracht. In Alphen is de Jeugdgroep De Fladderars al overgenomen door Maarten. Alphen schittert ook elke maand met een schoonmaakactie. Wandelingen met de Rotary worden met plezier verzorgd door Wierpke, Annemiek, Sabine, Maarten, Francis en Marco. Op een kinderboerderij is Joke heel enthousiast met het delen van haar kennis. Ylva neemt in Nieuwkoop de coördinatie van de purperrijger excursies over. Monique verzorgt duurzaamheids wandelingen in het Irenebos. Miep en Sandra verzorgen wandelingen op het Heempad Verlaan. Corine is actief in Harmelen op landgoed De Kievit. Marco, Anna-Isabel en Annemiek zijn actief met de nachtvindertellingen bij de Vlinderwerkgroep. Er wordt door Pieter druk gefotografeerd en Mireille verzorgt voor Staatsbosbeheer wandelingen en excursies in het Bentwoud. Daphne verzorgt ook nog "gezonde wandelingen met een verhaal". De pubquiz, maar dan een natuurgebied door Jorrit.

Gerard vaart en geeft al rondleidingen bij Natuurmonumenten op de Nieuwkoopse Plassen. Linda maakt haar buurt enthousiast voor het Oostvaardersbos. Suzan plaatste in haar gebied vlotjes voor de zwarte stern en Suzanne nam ons mee naar de Zandmotor om fossielen te zoeken. Fabian en Gijs hebben mede dankzij de opleiding een baan in het Groen gevonden. Ook hebben we met ziektes, overluidens en tegenslagen te maken gehad. Tenslotte zijn we als groep een doorsnee van de maatschappij. Maar ze hebben allemaal doorgezet om tot de eindstreep te komen. Ik realiseer me dat nog niet alles en iedereen genoemd is. Maar er gebeurt ook zoveel, door iedereen! En dat is zo mooi om mee te maken.

Trots en dankbaar

Wij zijn super trots op het feit dat er straks 25 natuurgidsen zijn die zich actief willen inzetten in het overdragen van kennis aan anderen. Mensen die het stokje van de oudere garde willen overnemen. Maar ook dat er nieuwe onderwerpen (zoals het eten van de Amerikaanse rivierkreeft) en nieuwe gebiedjes te ontdekken vallen. En dat de NGO belangrijk is voor de gemeenten, blijkt wel uit het feit dat er drie wethouders de diploma's komen uitreiken. Dank zij PReT en de Groene Motor hebben wij voor het laatste kwartaal subsidies gekregen, zodat de kosten voor de deelnemers betaalbaar bleven.

Kom kijken! Kom proeven!
Kom winkelen op de boerderij!

Steenwijk - Alphen aan den Rijn
Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwink op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen melk, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

We zijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de Kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwink gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kin deren kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje.

Op de Kake hoeve kan uw kind zich vermaken met de speeltribunen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderveestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten
Landwink Steenwijk
Woudbrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn
0172-51 83 16
steenwijk@zuivelboerderij.info
Openingstijden
Maandag gesloten.
Dinsdag woensdag/donderdag: 09:00 - 18:00.
Vrijdag 09:00 - 21:00 Zaterdag 09:00 - 16:00
Zondag: gesloten

Waterspitsmuis, van voetnootje tot dwarsligger

Tekst Henk Jan Habermehl / Foto Bloemen Architecten

In de 'prehistorie' van het IVN-VLB heb ik met mijn zontjes de bekende Joost van B. eens geassisteerd bij een onderzoek naar kleine zoogdieren in de Alphense Kerkpolder. De plek van onderzoek was een geriefbosje bij de Zaanse- of Toegangsewetering aan het einde van een pad dat liep vanaf de Rioolwaterzuivering bij de spoorlijn en de Tobruk bunker tot aan die wetering. Om dat water over te steken gebruikten we een plastic opblaasboot geschikt voor twee personen. Nu was ik in het bezit van een oude slee-stofzuiger met een zuigslang. Achteraan dat apparaat was ook een uitgang wat het mogelijk maakte om met de slang het bootje op te blazen en dat scheelde een hoop gedoe. De opgeblazen boot bonden we op onze Renault-4 en dan de spoorlijn over en naar het pad.

Joost had een doos vol met aluminium valletjes waarin de te vangen diertjes moesten verblijven (en blijven leven) om ze te determineren. De lokspij was Tanvobrood dat met Calvé-pindakaas (daarop schenen ze gek te zijn) besmeerd was. Die overtocht gebeurde op zaterdag tegen de avondschemering en dan voor donker weer thuis.

Op zondagmorgen gingen we weer heel vroeg met de plastic boot (hij was een beetje lek dus hij moest eerst weer een beetje opgeblazen worden) op pad. De vangst was qua aantal matig, maar in één aluminium celletje trof Joost (mijn kinderen zouden hem daarna de 'muiszooig' noemen) een zeldzaam dierje aan: een waterspitsmuisje met zwermwiesjes tussen de tenen. Helaas was het minuscule beestje door de stress (en niet door de pindakaas) gesneefd.

En zo werd deze unieke mini-vondst toch vereeuwigd als voetnootje in de rapportage.

En dan lees je in maart 2023, ruim veertig jaar later, dat de bouw van een hotel voor een fameuze horeca-keten met de Toekan stijlgeleid, uitgesteld is door op die plek levende Waterspitsmuizen! Het muisje heeft een staartje gekregen!

Tekst Gert de Geest

In memoriam

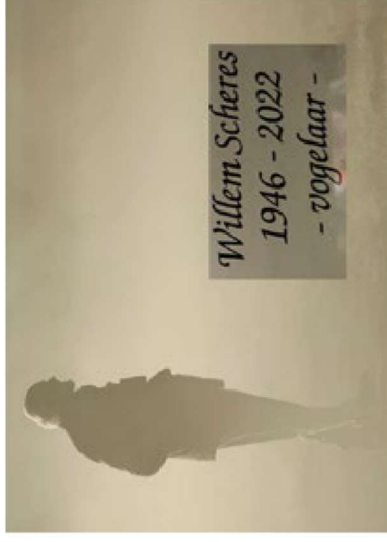
Afgelopen najaar is op **4 december 2022** na een kort ziekbed **Willem Scheres** overleden. Velen van u allen kenden hem als bekende vogelaar en natuurvorser of als oud-docent biologie aan het voormalig Christelijk Lyceum (nu Groene Hart Lyceum) in Alphen aan den Rijn. Willem was voor velen een "bijzondere man" met enorm veel kennis over de natuur. Hij was sinds de inrichting van het Zaanse Rietveld door Staatsbosbeheer in het gebied te vinden en heeft vanaf dag één geïnventariseerd op flora en fauna. Van Willem zijn dan ook zeer vele waarnemingen (236.973), met velen uit dit gebied, te bekijken op <https://waarneming.nl/>. Zijn laatste waarnemingen zijn van 15 november 2022.

Willem is geboren (14 mei 1946) in het Limburgse Tegelen en dit was nog altijd aan zijn Limburgse accent te horen. Hij heeft zijn universitaire opleiding tot geoloog aan de universiteit van Jeruzalem gevolgd, maar is later gaan werken als docent biologie en heeft dit tot zijn pensioen in Alphen aan den Rijn gedaan. In zijn vrije tijd was Willem altijd in de natuur te vinden. Vooral vogels hadden zijn belangstelling. Hij was een bekende bij de Vogelbescherming, SOVON en de Euro Bird-watch. Willem heeft vele jaren in voor- en najaar meegewerkt aan trekvogtelingen in binnen en buitenland. Ook met de Alphense Vogelwerkgroep-leden en Staatsbosbeheer heeft hij veel waarnemingen en kennis verzameld.

Als eerbetoon is er in een overleg tussen Staatsbosbeheer, vogelwerkgroep, SLA en IVN een initiatief ontwikkeld om een herinnerings-plaquette te plaatsen bij het vogelkijkscherm in

Locatie scherm

Dit is het natuurgebied waarvan je het P-terrein vindt aan het Rietveldsepad in Alphen Kerk en Zanen, net na het tunneltje onde de N11 (vanuit Alphen gezien). Loop richting Hoesve Dwarsveld, ga met de bocht mee naar links en je komt bij het kijkscherm.

het Zaanse Rietveld. Besloten is om dit scherm ter nagedachtenis het: "Willem Scheres' Vogelkijkscherm" te gaan noemen. Op woensdag 22 februari 2023 is deze plaquette in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de initiatiefnemers onthuld. Wij hopen dat vele bezoekers van het Zaanse Rietveld, bij het zien van deze plaquette, met vele goede herinneringen terugdenken aan Willem en daarbij geenthousiasmeerder blijven en/of worden om dit gebied te bezoeken.

Namens IVN Alphen aan den Rijn
Gert de Geest

Koninklijke onderscheiding Gert de Geest

Tekst en foto Gerda Bonninga

Fake uitnodiging interview Mens en Natuur

Gert werd op woensdag 26 april 2023 naar Barista Juul gelokt voor een interview voor Mens en Natuur over wat een IVN-afdeling betekent voor een gemeente. Geen interview met wethouder Relus Breeuwsma en Francisca Maarssen (IVN), maar een afspraak met Burgemeester Liesbeth Spies voor het uitreiken van deze koninklijke onderscheiding.

's Ochtends zei hij nog wel tegen zijn vrouw: "Wat een rare dag voor een interview. Het is toch lintjesdag!". Zijn vrouw Karin wuifde deze opmerking weg. Stom verbaasd en ontroerd stond hij rond half tien op het gemeentehuis toen hij hoorde dat hij een koninklijke onderscheiding kreeg. En toen zijn dochter Marit binnenkwam schoot hij helemaal vol. "Echt, Nee, dat kan niet, hoe kan ik dat allemaal niet weten". Voor iemand die graag de touwtjes in handen heeft is het onbegrijpelijk dat hij een jaar lang niets door heeft gehad.

Waarom deze onderscheiding?

Gert de Geest is vanuit het bestuur IVN Alphen aan den Rijn voorgedragen voor zijn inzet als voorzitter. Gert is al heel lang lid en in de tachtiger jaren heeft hij al de Natuurgidsonopleiding gevolgd. Namens het regionaal bestuurlijk overleg heeft Tonja van Gorp, Vrijwilligercoördinator IVN Zuid-Holland, lovende woorden geschreven over zijn betrokkenheid, het altijd lezen van de stukken en goede inbreng in het overleg. Verder is Gert al jaren enthousiast lid van VrijwilligLandschap-Beheer (VLB). Knotten en zagen vindt hij heerlijk. Maar ook is hij kernteamlid van de huidige NatuurGidsenOpleiding.

Ditzelfde deed hij ook voor de ANWB zomerkampen. Met veel liefhebbers ging hij aan de slag om natuurgebieden te onderhouden en deelnemers tevens een geweldige vakantie te bieden op unieke plaatsen. Gert en zijn vrouw leidden deze kampen. Maar ook hun kinderen Timo en Marit waren hier bij betrokken. Voor de ANWB rijdt hij elke maandag een rondje om oude fietsen op te halen onder het motto "Voor ieder kind een fiets". De fietsen worden door andere vrijwilligers weer opgeknapt.

En op het Groene Hart Lyceum was hij de vraagbaak voor velen als lid van de medezeggenschapsraad. Maar vooral de personeelsuitjes georganiseerd door de personeelsvereniging onder bezielende leiding van Gert waren befaamd en berucht.

Dit is maar een greep uit al het vrijwilligerswerk dat hij gedaan heeft. Meer dan veertig jaar heeft hij zich ingezet voor de gemeenschap en daarom een verdiend lintje voor Gert! Aan het einde van de dag werd hem in het bezoekerscentrum De Veenvelden nog een receptie aangeboden waar velen hem kwamen feliciteren.

De Natuurkiekers op safari

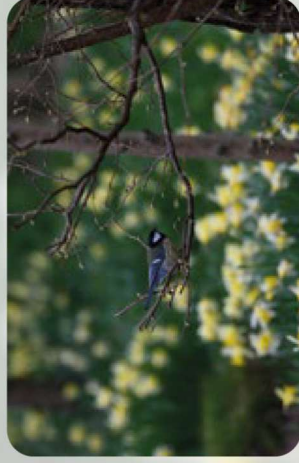
Tekst en foto's Marco Zwijnenburg

Op Safari met de Natuurkiekers is anders dan in Afrika op zoek gaan naar de 'Big five'. Hier wil een safari zeggen met elkaar op stap naar een vooraf uitgekozen plek of gebied waar op dat moment de kans, om mooie of bijzondere natuurfoto's te maken, groot is. Onmisbaar attribuut daarbij is de fotocamera (een understatement want een aantal Natuurkiekers nemen een tweede camera mee en een groot deel maakt ook gebruik van verschillende lenzen). Daarnaast worden er ook nog regelmatig extra accessoires meegenomen om nog mooiere en of meer bijzondere foto's te maken. Dat alles zit dan vaak in een rugzak waar dan met moeite nog een thermosfles en wat te eten bij is gepropt.

Op zaterdag 25 maart stond de Heemtuin in Leiderdorp op de agenda voor een safari. We waren met een clubje van 8 kiekers deze morgen en voor ons (Anna-Isabel en mij) was deze heemtuin onbekend gebied.

Toegang was alleen mogelijk met een sleutel. Het was een prachtige ochtend waarbij zowaar het zonnetje zich met enige regelmaat liet zien al was het wel behoorlijk fris en al snel verspreide een ieder zich over het gebied. De Stanzplanten stonden hier en daar al flink in de bloei en de tuin werd met de diverse informatie-borden mooi toegelicht. In deze Heemtuin zijn bijna alle typen landschappen in de regio in het klein aanwezig met de bijbehorende planten. Zo is er een glanshaverweide, natte hooiweide, een akkertje, een veenkom en een hoogveenland. Maar ook een moeras en verlandings, een hoogstam-boomgaard en een kunstmatig beekje en dan ben ik verre van volledig.

Degenen die voorop liepen bij de verspreiding door de tuin hadden geluk want zij zagen nog net de twee blauwe schichten over de Heemtuin omringende brede sloot vliegen. Twee ijsvogels die werden opgeschrikt door onze aanwezigheid. Verder waren de koolmeesjes druk bezig elkaar te verleden tot het produceren van nageslacht en konden we ze veel

dichter naderen dat normaliter het geval is. Mooi om te zien was ook de aanwezigheid van de mooie Paarse Schubwortel die

als parasitaire plant groeit op de wortels van els, wilg en populier. Deze plant heeft insecten op het menu staan.

Verder stond de altijd fotogenieke Keizerskroon al in volle bloei. Ook zagen we een spaarzame Kievitsbloem, Lenteklokjes, Oosterse Sterhyacinthen en bloede het Gevlekte Longkruid al hier en daar. De Daslook (die goed eetbaar is en een beetje uienachtige smaak heeft) zagen we ook. En natuurlijk was de Dotter alweer uitbundig aan het bloeien en waren er Narcissen in overvloed.

Het hoogtepunt van de dag was echter het grote aantal Heikikkers die zich in grote getalen hadden verzameld in een ondiepe pool. Vanwege de lage temperaturen waren ze wat sloom en lieten zich uitstekend fotograferen.

De Heikikker is een soort bruine kikker maar heeft een wat spitsere snuit en maakt in plaats van een zacht knorrend geluid een borrelend geluid. Daarnaast krijgen de mannetjes gedurende de paartijd een paar dagen een blauwe kleur wat ze bijzonder fotogeniek maakt. Bij deze pool werd dan ook menig actiefoto geschoten van een "Natuurkikker" die, plat op de buik liggend, het perfecte plaatje probeerde te schieten. Zo rond de middag ging een ieder daarna weer naar huis, nieuwsgierig naar of en welke mooie foto's hij of zij gemaakt had die dan weer, op de volgende bijeenkomst van de Natuurkiekers, door de medefotografen beoordeeld worden.

Duurzaamheid

Tekst: Maarten Hooghiemstra / Foto's: Sylvia Elkhuizen

Het is belangrijk om met z'n allen duurzamer te gaan leven. Daarom is duurzaamheid vandaag het onderwerp. Aan de kinderen is gevraagd om op de fiets te komen en het eten en drinken op een duurzame manier mee te nemen. Helas gaat het weer deels roet in het eten. Regen, regen en nog eens regen. Het op de fiets komen lukt hierdoor slechts een enkeling. Toch mogen we vandaag 24 Fladderaars verwelkomen, die zich niet hebben laten afschrikken!

Het programma wordt een beetje omgegooid, omdat we niet veel naar buiten kunnen. De eerste groep gaat aan de slag met het bouwen van een zo hoog mogelijke toren van restafval. Er komt een heuse wolkenkrabber tevoorschijn, nog hoger dan de kinderen zelf! De tweede groep doet een afvaltestafte, waarbij ze zelf afval scheiden. Wat hoort bij PMD, wat bij papier en wat is restafval? Bij de meeste stukken afval is het wel duidelijk waar het hoort, maar een paar stukken zijn lastiger. Zo zit piepschuim een keer bij het plastic en een envelop met een plastic "ruitje" heeft zowel papier als plastic, dus waar hoort het dan? Er zijn ook plastic fruitnetjes, maar deze mogen dan weer niet bij PMD, omdat de machine die plastic scheidt dan vastloopt. Na ronde 1 bespreken we het resultaat en krijgen de kinderen een tweede kans. Nu wordt al het afval op de juiste manier gescheiden.

Na de pauze wordt er ook nog afval geraapt. Eén groep maakt de directe omgeving van het bezoekerscentrum schoon, een andere groep waagt zich wat verder richting het Irene bos. Na een half uur is iedereen nat en koud en keren we terug. Ondanks het slechte weer hadden we toch nog een mooie score van 7 kilo zwerfafval!

Zagen en knotten

De Fladderaars zijn op 11 februari op bezoek bij boomgaard de Bronggaard. De vrijwilligers van het landschapsbeheer beheren hier en op andere plekken de natuur om te voorkomen dat deze het heft in eigen hand neemt. De kinderen doen handschoenen aan, nemen zagen

en knipscharen mee en worden opgedeeld in 3 groepen. Er wordt samengewerkt in groepjes van twee of drie. De wat kleinere kinderen knippen wilgentenen. Trapje tegen de boom, even afspreken wie eerst gaat en dan... knippen maar. Andere kinderen kleine bomen of dikkere takken te lijf. Dat is nog moeilijker dan je denkt, want als het hout iets overhelt dan wordt je zaagsnede dichtgedrukt. Daarom wordt in deze gevallen aan één kant een inkeping gemaakt en dan van de andere kant gezaagd. Je kunt dan ook bepalen welke kant het op valt. Hangt de tak of boom boven het water, bind er dan een stuk touw aan, dan kan een ander de tak op de kant trekken.

Eenmaal bezig hoor je de kinderen niet meer, want ze zijn helemaal in hun element. Sommige dikke takken vragen wat meer geduld. Laat de zaag het werk doen, anders wordt je arm heel snel moe! En als de grote tak dan bijna door is,

vergeet niet de omstanders te waarschuwen: van onderen! Bij de paddenpoel ligt ook een boom in het water. Deze moet eruit, maar daar heb je vele handen voor nodig. Er wordt een constructie gebouwd om het touw te leiden en dan stellen de kinderen zich aan de overkant op in een lange rij. Met vereende krachten wordt de boom op het droge getrokken. Wat een teamwork! Dit alles vindt plaats onder vakkundige begeleiding van de werkgroep vrijwillig landschapsbeheer. Hartelijk dank weer dat we mochten helpen!

Tot slot roosteren de kinderen een stukje deeg boven het vuurtje. Woortje erin en smullen maar. Zo wordt deze ochtend feestelijk afgerond.

Blij met de Bij

Tekst en foto's Gerda Bonninga

Zondag 12 maart stond in het teken van de bij bij de Vlinders. Zonder bij geen aardbei, geen courgette, geen bloemkool en geen appels. Kinderen hoorden over de bestuiving. Bekeken wilgenkatjes onder een loep en zagen niet een bloem, maar honderden. Katjes danken hun naam aan de zachtheid van het katje. Het voelt als de vacht van een kat en een katje lijkt op de staart van een kat. Ze roken de bloesem van verschillende planten. Ook gingen zij met Annemiek naar buiten op zoek naar insecten. Ze bekeken het insectenhotel en in de moestuin bezochten zij de krukussen met diverse insecten die deze bloemen bezochten. Na de pauze en het spel maakten de kinderen zaadbommen en mochten zij andijvie en tomaatjes poten in een potje. Minder kinderen dan normaal. Dat kwam door de 20 van Alphen. Maar het was des te knusser om zo met elkaar te werken.

Vlinders op zoek naar afval

Vier zakken vol vuil hebben de Vlinders in een half uur bij elkaar geraapt. Ieder kind had een gripper om vuil te rapen en per groep een grote vuilniszak. En elk klein stukje afval zagen de kinderen. Opvallend was dat er maar weinig petflesjes - waarschijnlijk door de invoering van statiegeld - te vinden waren. Dat is heel positief nieuws!

Ouders vroegen gelijk of de gripper mee naar huis mocht om regelmatig in de straat te gaan zoeken naar afval. Hester las een mooi verhaal voor over afval uit het boek: "Oude rommel, nieuwe dingen". Na het rapen van vuil was er nog een levend kwartet in het teken van afval. En van melk-pakken maakten de kinderen een spaarpot, een voederbak voor vogels, een pennenbak, een robot of een huis.

Iedereen houdt van kabouters!

Tekst en foto's: Gerda Bonninga

Hey ho, hey ho, je krijgt het niet cadeau, al zingend brachten wel 80 kinderen de nieuwe kabouters en huisjes op zaterdag 8 april 2023 het kabouterbos in, Honderdeen kabouters zijn ingezameld door de businessclub Lions Rijnhart. En iedere sponsorde kabouter is voorzien van de naam die door de gever is verzonden. Met heel veel enthousiasme hebben de leden van Lions Rijnhart en vrijwilligers van het IVN een avond kabouters geschilderd tijdens het "kabouteratelier". Dit prachtige cadeau werd aangeboden aan IVN jeugdgroep De Vlinders voor kinderen van 4-8 jaar. Dit jaar bestaat deze groep 10 jaar. En ook dat is een feestje waard.

In aanloop naar dit feest is tijdens NL doet in maart door veertien kinderen met hun (groot)ouders het bos schoonge-

verklaard burgemeester van dit bos te willen zijn. Wethouder Relus Breeuwisma heeft haar geïnsterleerd door het omhangen van een heuse ambtsketting voorzien van een kabouter.

Nadat alle kinderen de kabouters en plekje hebben gegeven vierden we "Eierfeest in het kabouterbos". Eieren zoeken en versieren, een nest maken, een boom versieren of een paashaas maken. Na acht opdrachten mochten zij bij de receptie een kleine attentie ophalen.

maakt. Er werd gepoetst, de nieuwe was werd opgehangen, er is gesnoeid en er werden nieuwe boomstammen geveerd als paddenstoel ingegraven en kapotte kabouters zijn verwijderd. Het bos stond er weer fris en fruitig bij.

En heel bijzonder: het kabouterbos heeft vanaf nu een eigen burgemeester. Dit jaar is het Maud van Vliet, de kinderburgemeester van Alphen aan den Rijn. Zij heeft zich bereid

Tekst Corry Dierdorp / Foto Bert van de Ruit

Wat een drukte is het op woensdagochtend 22 februari langs het Kreekrugpad. Dat pad loopt aan de bebouwde kant van de dijk/geluidswal langs de N-11 in het wijk Kerk en Zanen, Alphen aan den Rijn. 120 Basisschoolkinderen rouleren in groepjes langs verschillende opdrachten. Zo is er de 'Watertafel' waarbij ze ontdekken hoe bewoners hun eigen wijk kunnen beschermen tegen overstroming bij hoogwater. Bij de 'Bijend-ri-gent' leren ze over het belang van bijen voor ons voedsel. Een geslaagd onderdeel is ook het zelf aan de slag gaan met houtsnipperers verspreiden en bomen planten. Dat is ook heel nuttig, want bomen absorberen CO2, zorgen voor koelte in hete zomers, nemen water op na zware regenval en geven eten en schuilplaats aan insecten. Dit is dan ook het belang van het Klimaatbos.

Er lopen twee 'Klimaatburgemeesters' rond om een praatje te maken en advies te geven. En daar komt ook de echte burgemeester! Ze brengt iemand mee. Wie kan dat zijn? Kijk nou, het is een minister, de minister voor Klimaat en Energie, Rob Jetten! De kinderen zitten intussen allemaal in het van boomstammen opgebouwde amfitheater en horen waarom de minister het werk van de kinderen voor het Klimaatbos zo belangrijk vindt. Dan komt minister Jetten langs bij de kramen

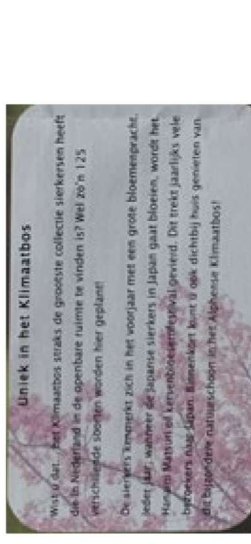
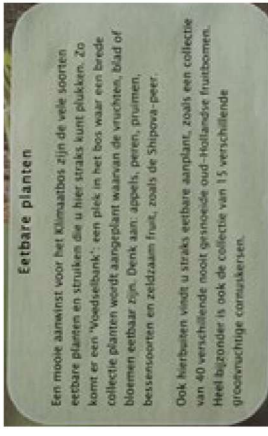

Minister Rob Jetten bij stand IVN Alphen aan den Rijn

Klimaatbos

van Groei & Bloei en IVN Alphen aan den Rijn. Vol interesse bekijkt hij ons materiaal en maakt een ongedwongen praatje. Met de gloednieuwe Bont Allerlei en andere mooie spullen voor onderweg moet hij weer snel verder.

De middag is gereserveerd voor de wijkbewoners en hun kinderen. Zij helpen met bomen planten en houtsnipperers verspreiden. Ze zijn geïnteresseerd in het Klimaatbos en dus ook wat IVN te bieden heeft. Veel gesprekken over het nut van groen, handige tips voor de tuin en veel uitgedeelde informatie-materiaal zijn het resultaat. Het was een fijne dag, waarvoor groenbedrijf Vonk en de gemeente Alphen aan den Rijn alles gedaan hebben om het/iedereen deze dag naar hun zin te maken. En om een bijzondere plek te maken met grote variatie aan bloeiende en fruitdragende bomen en struiken. In de toekomst zal het nu al geliefde Kreekrugpad een nóg mooiere wandelroute en speelomgeving zijn.

Onderzoek WUR

Voor een klimaatbos worden 'klimaatbomen' gebruikt. De WUR (Wageningen Universiteit en Research) heeft onderzoek gedaan en een soortentabel samengesteld van 100 soorten bomen die onderzocht zijn op klimaat, waterhuishouding, luchtkwaliteit en biodiversiteit. Deze hebben positieve effecten voor de leefomgeving. Daarnaast is er rekening gehouden met CO2 binding, stofmeel en nectarbronnen voor insecten en voedselbron voor vogels.

Kuikensterfte in de Wilck,

IVN-Lezing van Johan van der Haven, 14 februari 2023

Tekst: Mireille van Duuren, Foto: Adri de Groot

Wederom was de zaal van IVN uitverkocht en hebben de aanwezigen deze keer, genoten van de boeiende lezing van Johan en de prachtige foto's van Adri de Groot.

Het gebied De Wilck is een Natura2000 gebied en bestaat uit vochtige en natte graslanden en maakt met 125 hectare onderdeel uit van het Hollands-Utrechtse veenweidegebied. Vanaf de dertiende eeuw is er sprake van een systeem van polders en boezems.

De Wilck was jarenlang van betekenis als foerageergebied en vooral rustplaats voor wintergast de Kleine Zwaan. Zij kiezen nu andere gebieden uit, mede doordat hun lievelingsvoedsel suikerbieten en aardappelen na de oogst niet meer op het land liggen waar ze foerageren. De Wilck is nog wel van grote betekenis als rust- en foerageergebied voor Smienten.

Ieder jaar wordt onderzocht welke vogels nesten hebben in de Wilck. Zo waren er in 2022 o.a. nesten van weidevogels de Kievit, grutto, scholekster, tureluur en veldleeuwerik. Ook de nesten van de watervogels zijn geteld, waaronder de verschillende soorten ganzen, eenden en meerkoeten en van de zangvogels zoals kneu, kleine karekiet en de rietzanger.

Maar er is al jarenlang een duidelijke afname van het aantal nesten van vooral weidevogels. Opvallend is dat ruim 50 procent van de eieren wordt opgegeten voordat ze uit zijn gekomen en maar liefst 95 procent van de kuikens wordt niet vlieg vlug. Waar ligt dit aan? Is het peilbeheer van invloed op het aantal rovers (predatoren)? Al jarenlang lukt het nauwelijks om jongen van onze nationale vogel de Grutto, groot te brengen. Gelukkig zijn er veel vrijwilligers, boeren en wetenschappers die zich hiervan bewust zijn en het tij willen keren.

De afgelopen jaren is op verschillende manieren door "CSI"

(Crime scene investigati-on) gekeken naar het voedsel zoeken van zowel de grutto's als de rovers van hun jongen. Overdag wordt door vrijwilligers en onderzoekers volgens vaste methodes geobserveerd: waar de grutto's en hun jongen zich bevinden, hoe het grasland er daar uitziet en welke roofdieren er aanwezig zijn. Met wildcamera's worden nesten in de gaten gehouden. Zowel om te zien welke dier er eieren rooft maar ook welke prooidieren de plaatselijke buizerd naar zijn jongen brengt. Een vrouwtjes Buizerd is voorzien van een gps-zender met zonnecellen om te kunnen zien in welk gebied ze jaagt en bij het nest is een camera met SD kaart geplaatst. Er zijn ook vossenrasters geplaatst en er is een poging gedaan om met geluidsopnamen van alarmroepen en met nachtkijkers te achterhalen welke nachtelijke roofdieren het op de grutto's hebben voorzien.

Uit dit onderzoek is tot nu toe geconstateerd dat de vegetatie te laag is tijdens de eerste broed- en kuikengolf. Daarnaast heeft predatie een grote invloed op het broedsucces en is verandering in beheer én terrein noodzakelijk volgens Johan.

Het "CSI"-onderzoek gaat in 2023 door en heeft tot doel verder te achterhalen wat de kuikensterfte veroorzaakt en hoe het mogelijk voorkomen kan worden.

Onderstaande acties worden bij dit onderzoek ingezet:

- Toevoegen van extra studiegebied met hogere vegetatie en hoger broedsucces
- Nieuwe methode voor onderzoek naar nacht actieve predatoren
- Zenderen van 2e buizerd (mannetje)
- Onderzoek naar voedselaanbod

Aan het eind van de lezing heeft Johan toegezegd om in 2024 een vervolglezing te geven met de uitkomst van het vervolgonderzoek dat gaat plaatsvinden. We kijken ernaar uit!

Vliegvlug betekent dat de jongen kunnen vliegen en zich dus kunnen redden voor de mensen van de maaimachine.

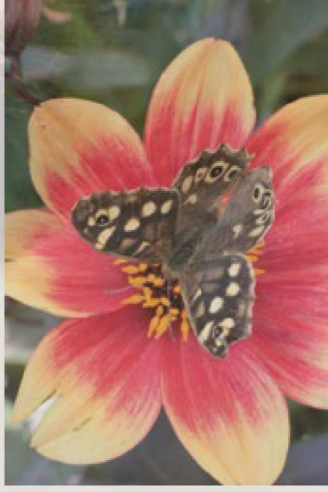
Belang van bestuiving

Tekst: Bert van de Ruit / Foto's: Nicole Bruijnen

Het belang van bestuivers zal inmiddels bij veel mensen bekend zijn. Insecten brengen stuifmeel over van de ene bloem naar de andere. Bestuiving is nodig voor meer dan 75% van de voedselgewassen en 85% van de wilde planten heeft bestuiving nodig. Maar hoe staat het met de kennis over welke insecten dit dan zijn? Vraag mensen naar dieren die belangrijk zijn voor de bestuiving en men noemt de hommels en bijen. De zweefvliegen en dagvlinders zijn al minder bekend. Maar de nachtelijke bestuivers: nachtvlinders, vlinders en kevers, worden zelden genoemd. Gelukkig liften deze minder bekende bestuivers mee op de maatregelen die genomen worden om de bijenpopulatie en diversiteit te bevorderen.

Onderzoek van de Vlinderstichting i.s.m. Wageningen Universiteit toont aan dat nachtelijke bestuiving net zo belangrijk is als bestuiving overdag. In het onderzoek van de Vlinderstichting zijn aardbeienplanten blootgesteld aan verschillende periodes van bestuiving. Een kwart van de planten kon zowel overdag als 's nachts bestoven worden, een kwart alleen overdag, een kwart alleen 's nachts en een kwart kon helemaal niet bestoven worden, doordat er overdag, 's nachts of altijd een kool overheen stond. Het gemiddelde gewicht was het laagste bij de aardbeien die helemaal niet bestoven waren. De opbrengst van de nachtbestoven en dagbestoven planten was ongeveer gelijk maar de planten die zowel 's nachts als overdag waren bestoven hadden het hoogste gewicht. *)

Omdat het niet goed gaat met de (wilde) bijen, (nacht)vinders, zweefvliegen en andere bestuivende insecten, worden er door natuurorganisaties diverse initiatieven genomen om de

Vlinderval lenen?

Misschien ben je nieuwsgierig geworden naar de nachtvinders in je tuin. Dan kun je bij de Vlinderwerkgroep IVN Alphen aan den Rijn een vlinderval lenen (je betaalt een borg van €50 die je bij inlevering weer volledig terug krijgt). 's Nachts zet je een emmer voorzien van uv-ledverlichting in je tuin. 's Morgens open je de val en kijk je welke vlinders er in de eierdozen zitten. De Vlinderwerkgroep kan je op verschillende manieren helpen bij het op naam brengen van de vlinders.

insectenpopulatie en diversiteit te bevorderen. Ook de Rijksvoerheid neemt maatregelen om ervoor te zorgen dat het aantal bijen in Nederland in 2030 minimaal gelijk is gebleven of liever zelfs gegroeid is. **)

Het monitoren van het aantal en de diversiteit van de verschillende insecten is een belangrijk instrument om te kijken of de diverse maatregelen hun vruchten afwerpen. Ook de Vlinderwerkgroep Alphen aan den Rijn werkt op verschillende manieren mee met het meten van de diversiteit van dag- en nachtvlinders. Er worden dagvlinderroutes gelopen die doorgegeven worden aan de Vlinderstichting en er worden nachtvlinderstellingen gedaan waarvan de resultaten worden doorgegeven aan waarneming.nl en aan Staatsbosbeheer. De nachtvlinderstellingen worden o.a. gedaan door het plaatsen van led-emmers. De led-emmers zijn voorzien van een val waardoor de vlinders in de emmers blijven zitten. De vlinders worden de volgende dag geteld op naam gebracht en weer vrijgelaten.

Lijkt het je leuk om een keer te komen kijken of om dagvlinders en/of nachtvinders te tellen, stuur dan een berichtje naar vlinderwerkgroep.ivn@gmail.com. Je hoeft geen vlinderdeskundige te zijn om mee te doen.

* Benieuwd naar het hele artikel? Het artikel is gepubliceerd in het tijdschrift Agriculture, Ecosystems and Environment. (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167880923001342?via=ihub>)

** Hier kan je de pdf met het actiebeleid van de rijksvoerheid vinden (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/documenten/rapporten/2018/01/22/nationale-bijenstrategie-bed--breakfast-for-bees>)

Espacio Tierra Viva, een voorbeeld van duurzaamheid in Chili

Tekst en Foto's Anna-Isabel Weterings en Marco Zwijnenburg, deelnemers cursus NGO

Tijdens onze reis door Chili, ontmoeten wij Carola Torrejón. Zij vertelde ons zo gepassioneerd over haar werk in San Pedro de Atacama met betrekking tot duurzaamheid dat we, na een bezoek ter plaatse besloten een artikel te schrijven voor de Bont Allerlei over haar project Espacio Tierra Viva.

Anna-Isabel en Marco met Carola

kassen, plantenvoeding en irrigatiesystemen. Zo kunnen landbouwers deelnemen aan deze modules en een basis creëren om deze kennis en hulpmiddelen in hun leven en bedrijf te integreren.

Alle werknemers van Espacio Tierra Viva worden betaald en zijn gecontracteerd en er is een samenwerkingsverband met het Liceo Ilikañta, ondergericht door de organisatie TLL Technische Loopbaan Landbouw. Op deze manier konden ze werk coördineren en studenten uit omliggende gebieden uitnodigen om te komen werken bij ETV en praktische activiteiten (stage) uit te voeren op het eigen landbouwgebied.

Espacio Tierra Viva werkt verder samen met de gemeente om verschillende gemeentelijke programma's uit te voeren. Een van de eerste projecten was het werken met oudere boeren en hierdoor ontdekten ze dat deze groep mensen behoefte had aan actief en regelmatig werk. Zo ontstond het programma "Gouden maandagen".

Espacio Tierra Viva ontvangt geen directe donaties maar men werkt inmiddels ook samen met verschillende particuliere en openbare organisaties, die bijvoorbeeld in plaats van geld andere middelen ter beschikking stellen zoals bussen voor vervoer, maaltijden, professionals enz. De activiteiten van ETV zijn vanaf de oprichting nog altijd gratis voor de gemeenschap.

Espacio Tierra Viva maakt reclame via verschillende communicatiekanalen o.a. sociale media en netwerkborels. Omdat de ouderen hiermee vaak niet bekend zijn en ook onvoldoende digitaal geleitd gebruikt ze ook radio, lokale televisie en hebben ze direct contact via de telefoon of WhatsApp groepen. Naarmate de workshops bekender werden, begon door de mond-tot-mondreclame en ook deelname via gemeentelijke programma's de bekendheid zich te verspreiden naar de wijken aan de rand van de gemeente, waar zich de kwetsbare groepen bevinden die dit soort duurzame instrumenten op het gebied van voedsel, landbouw en milieu eigenlijk het hardst nodig hebben.

In San Pedro de Atacama hebben de meeste mensen een stuk grond beschikbaar om op grote of kleine schaal te verbouwen. De belangrijkste programma's die werden ontwikkeld zijn het composteren en see my compost, waarbij boeren werden aangemoedigd om deel te nemen aan het hergebruik van hun organisch afval en de circulaire economie en het concept daarachter werden gepromoot.

Bij de rondleiding die we kregen werd heel duidelijk het proces van het aanleveren van het organisch afval tot het eindproduct de droge compost van A tot Z te zien en werd het aan ons uitgelegd.

Begin composten

Compostbak

Eindproduct

Alle inwoners van de gemeenten in de omgeving van San Pedro de Atacama mogen deelnemen aan alle activiteiten of gebruik maken van de ruimte die ETV biedt. Iedereen is welkom, mensen met een handicap (activiteiten via het educatieve integratieproject van de middelbare school van de gemeente), kinderen, jong volwassenen, oudere volwassenen, inheemse mensen en buitenstaanders of toeristen die op doorreis zijn zoals wij ook op een hele prettige manier ontvangen zijn.

Voor het geven van cursussen wordt in het algemeen contact opgenomen met een goede workshopleider, zodat de verstrekte middelen en kennis van hoog niveau zijn en daarnaast gebruikt men een educatief model dat gebaseerd is op ervaring en contact met de natuur.

Naarmate het project groeide, werden steeds meer specifieke activiteiten voor verschillende doelgroepen ontwikkeld. Voor kinderen en jongeren werden gespecialiseerde workshops voorbereid zoals milieueducatie, educatie over de klimaatverandering en textielrecycling. Voor volwassenen werden thema's georganiseerd over de landbouwkalender, seizoenen, oogsten, trouwen, grondbewerking, zaaien, zaadkeuze, enz.

In de drukste periode van het jaar zijn er ongeveer acht landbouwworkshops per maand, naast minstens vier workshops gemeenschapsbeheer en vier workshops vrouwelijk ondernemerschap. Tevens worden activiteiten voor jonge kinderen georganiseerd op cultureel gebied waarbij milieukwesties een rol speelden. Hierdoor maken heel veel mensen kennis met het bedrijf en het concept.

Men probeert, alle thema's die in Espacio Tierra Viva aan bod komen, zo te organiseren dat ze thuis makkelijk te implementeren zijn. Zo creëren ze een netwerk voor het verzamelen van afval dat geen ecologische afzet heeft, zoals glas, en stelden ze voor gebruikte flessen te versnijden om er glazen bekertjes te maken. Op die manier droegen zij als team bij aan duurzaamheid. Ook het organisch afval werd aangepakt. Men motiveerde mensen om het afval naar het composteringencentrum te brengen.

Op dit moment bevindt Espacio Tierra Viva zich in een fase waarin ze hun netwerk moeten gaan uitbreiden en zich moeten gaan verbinden met andere instellingen, om zo de belangrijkste kwesties op het gebied van milieu en klimaatverandering, die op de mondiale agenda van alle internationale beleidsterreinen

staan, verder uit te diepen.

Carola's droom is nog het uitwerken van het concept "waterbronnen". Om meer te leren over irrigatiesystemen en waterkwaliteit, want in San Pedro de Atacama is dat één van de belangrijkste kwetsbaarheden. Omdat de San Pedro rivier hoge concentraties zouten en mineralen bevat, zoals boor en arsenicum is het lastig om de landbouwproducten die in het gebied worden geproduceerd op de markt te brengen.

Wat wij zagen tijdens onze bezoeken was een groep enthousiaste medewerkers, een mooi voorbeeld van compositoren waarbij er een duidelijke samenwerking was tussen de bedrijven die organisch afval aanleveren en Espacio Tierra Viva die uiteindelijk een deel van dat organisch afval in de vorm van compost terug geeft aan de "leverancier" en een ander deel dan weer verhandeld om het bedrijf rendabel te houden.

Daarnaast liepen we langs de diverse landbouwexperimenten, de irrigatiekanalen, de grote diversiteit van planten en struiken en vonden we, in een afgeschermd deel van de kas de grote voorraad aan inheemse planten en zaden die indrukwekkend was en die bij de experimenten ter verbetering van de opbrengst kunnen worden gebruikt. Op het overdekte terras, waar het goed toeven was en de werknemers van een gezamenlijke lunch genoten, werd de muur tenslotte nog opgeleefd door diverse grote, met liefde en vakmanschap vervaardigde, krijtborden met daarop de advertenties van een groot aantal, in het verleden, gegeven workshops. Precies die liefde en vakmanschap die we ook vonden binnen Espacio Tierra Viva en het hele concept waarmee er hier gewerkt wordt. Een pareltje in de Chileense woestijn.

Carola Torrejón heeft een graad in de natuurkunde en een master in milieueducatie. En op dit moment is ze haar master aan het doen voor klimaatverandering. Ze heeft daarbij ervaring in het basis- en middelbaar onderwijs in Chili waar ze natuurkunde, wiskunde, wetenschap en astronomie onderwees. Ook heeft ze projecten uitgevoerd voor de Nationale Commissie voor Wetenschap en Technologie, CONICYT, met betrekking tot zaken als de destillatie van planten voor medicinale gebruik, het redden van erfgoed en mogelijk gebruik als ongediertebestrijder. Ook was ze belangrijk voor de uitvoering van het concept "Onderwijs voor duurzame ontwikkeling", door middel van hernieuwbare energiebronnen geïntroduceerd in het Chileense onderwijscurriculum en afkomstig van het milieubeschermingsfonds. En sinds 2019 is ze uitvoerend directeur van Espacio Tierra Viva.

De Toeristisch-Recreatieve functie van het Bezoekerscentrum

Tekst: René Vrugt

Sinds de Coronatijd gaan steeds meer Nederlanders op vakantie in eigen land. We trekken er op mooie dagen en in de vakantieperiodes massaal op uit. Populair zijn de Limburgse heuvels, de Veluwe en natuurlijk de Zeeuwse eilanden. Daarmee vergeten we soms dat er dichterbij huis ook veel te ontdekken valt. Zoals in ons eigen Groene Hart. Het Bezoekerscentrum De Veenweiden wil aan toeristen en recreanten een toegangspoort bieden om het Groene Hart en meer in het bijzonder het veenweidegebied te ontdekken. Dat doen we op vele manieren.

Natuurlijk kunnen bezoekers van het centrum ter plekke informatie krijgen over het gebied en met name ook over de mogelijkheden om dat gebied te ontdekken; per fiets, wandelend of zelfs varend. Met behulp van onder

meer een prachtige Informatiezuil kunnen bezoekers actuele informatie krijgen over de wandel-, fiets- en vaarroutes in het gebied en ook over de activiteiten die er zijn te doen. De Rijn- en Veenstreek is een waar walhalla om te fietsen. Vanaf het bezoekerscentrum kan men alle kanten op. En als in 2024 de nieuwe brug over het Aarkanaai wordt geopend – inmiddels genoemd – wordt dit nog versterkt en ligt bijvoorbeeld de unieke Molenwiegang slecht op weinig minuten fietsafstand. Een ander mooi voorbeeld zijn de Vlinder Fladder Fietsroutes die vanaf het BC starten. (zie <https://bc-deveenweiden.nl/> activiteiten/fietsen)

met goede verbindingen en goed onderhouden paden in een netwerk. Die ambitie van de gemeente kan een boost geven, ook aan het recreatieve fietsen van jong en oud. Met het opknappen van de entree en ook onze eigen voortuin komen er betere, duidelijkere plekken voor het stallen van de fietsen. Het is een wens om daar ook oplaadmogelijkheden bij te krijgen voor elektrische fietsen. Ook voor de wandelaar is er veel te beleven. Er ligt een prachtig wandelnetwerk in de Rijn- en Veenstreek & Zoeterwoude. De dichtstbijzijnde is natuurlijk het bekende Alphense Rondje Plas maar denk ook aan het Varkenskaadpad dat start in de Riddersbuurt. En aan een wat langere wandeling die leidt langs de Schoutenvaart en Aarlanderveen. Sommige routes maken ook deel uit van het Lange Afstandsnetwerk (LAW) dat in onze regio ligt. Zo komt het Pelgrimspad maar ook het Limespad door onze streek.

Contactpersonen Bezoekerscentrum De Veenweiden

Wat	Coördinator	Contact
Bestuur	René Vrugt (voorzitter), Irma Brugmans (secretaris) Foppe Jan Japenga (penningmeester) Antoon Zonneveld (IVN-vertegenwoordiger) Evert Mol Joost van Beek	secretaris@bc-deveenweiden.nl
Contactpersoon gebruikers	Antoon Zonneveld	antoonzonneveld@outlook.com
Tuingroep	Eline Keppel	elinekeppel@gmail.com
Activiteitencommissie	Evert Mol	eefmol@planet.nl
Gastvrouwen/heren	Frits Teule	fritsteule@gmail.com

De gemeente heeft recent laten weten dat ze van Alphen aan den Rijn de fiets hoofdstad van het Groene Hart willen maken,

Het bestuur van het Bezoekerscentrum heeft een meerjarige strategie opgesteld. We willen meer mensen naar het BC trekken en het meer een bruisend karakter geven. We hebben gekozen voor drie speerpunten: allianties aangaan, het vrijwilligersbeleid vormgeven en het vergroten van de zichtbaarheid. Wat betreft de toeristisch-recreatieve functie is de samenwerking in PREt heel belangrijk. Die organisatie promoot en bevordert Alphen aan den Rijn en de regio als aantrekkelijk gebied voor recreanten en toeristen. We kunnen daarbij gebruikmaken van sites als #Alphenlinkt en #GroeneHart. (Zie ook <https://www.hierisalphen.nl/home/doen/wandelen>). Ook kunnen we denken aan meer samenwerking met recreatieve ondernemers. En aan meer arrangementen voor wandelaars en fietsers, ook met overnachtingsmogelijkheden. Belangrijk is dat we goed kijken waar behoefte aan is, waar kansen liggen. En dat de aangeboden informatie up-to-date is. We hebben in ons gebied veel te bieden. Het is een parel waar nog veel te ontdekken valt.

Wat was er de afgelopen periode te lezen over IVN en natuur in Alphen aan den Rijn en omgeving. Met de QR-code is het bericht volledig te lezen op internet. Download hiervoor een QR-scanner in de Google Playstore of Apple App Store.

23 februari 2023 – Monitoring roofvogels

De nieuw opgerichte werkgroep Roofvogels Rijnland in het Bentwoud gaat in kaart brengen wat de roofvogels stand is. Hoeveel broeden er en hoe zijn ze verspreid.

<https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/peter-kan-niet-verkroppen-dat-het-slecht-gaat-met-veel-roofvogels-en-komt-in-actie-en-rij-kan-helpen-a94125e3/>

8 maart 2023 – Zuid Holland natuurinclusief beleid

Provincie Zuid Holland heeft nieuw natuurbeleid vastgesteld. Doel is inheemse planten- en diersoorten beter te beschermen, behouden en beheren. Gemeenten worden gevraagd hier actief mee aan de slag te gaan.

Bron: <https://www.zuid-holland.nl/actualiteit/nieuws/maart-2023/zuid-holland-beleid-verder-versterken-natuur/>

5 april 2023 – interview IVN Natuurkiekers

Interview met IVN-ers Chris Groesser en Janny Eskes, Natuurkiekers, o.a. over de nieuwe expositie 'Natuur in beweging' en de workshops natuurfotografie voor jongeren.

<https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/zelf-mooie-foto-s-maken-in-de-natuur-daarvoor-hoe-je-schiet-niet-naar-de-veluwe-weten-chris-en-janny-a9b210f22/>

18 april 2023 – Honderden zieke bomen gekapt

Bomenpanel pleit voor behouden bomen omdat het 30 jaar duurt voordat een vervangende boom hetzelfde bijdraagt aan het ecosysteem.

Bron: <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/honderden-zieke-bomen-gekapt-in-alphen-is-er-geen-andere-oplossing-dit-is-een-stap-te-ver-a1785e06/>

In verband met de beschikbare ruimte een kleine samenvatting van 'gelezen'. De afgelopen periode stond IVN regelmatig in de pers. Artikelen zijn verschenen over de nieuwe tentoonstelling 'Natuur in beweging' van de Natuurkiekers in het Bezoekerscentrum en IVN-ers Chris Groesser en Janny Eskes; de opening van het Kabouterbos (zie ook art. pag. 16) en het klimaatbos, waar IVN met een stand was vertegenwoordigd (zie ook art. pag. 17). Verder werd aandacht voor de leerlingen van het Groene Hart, die geholpen hebben in kader van NL doet de nieuwe moestuinbakken te vullen. In het Alphen's Nieuwsblad aandacht voor de Wilck Vogelparaadjes (zie ook art. pag. 18) en het programma van IVN in april.

AGENDA

Workshop: 'Natuurfotografie voor jongeren'

Zondag 21 mei van 14:00 - 16:00 uur

In het kader van de expositie 'Natuur in beweging' door de Natuurkiekers van IVN Alphen aan den Rijn wordt speciaal voor jongeren van 12 tot 18 jaar een superleuke workshop georganiseerd.

Ga voor meer informatie naar

<https://natuurkiekers.nl/workshop>

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Deelname is gratis (max. 12 personen)

Expositie – Papierkunst van Katja Berkenbosch

Za. 3 juni t/m 2 augustus 2023

Natuur en spiritualiteit met de stad op de achtergrond spelen

een belangrijke rol in de schilderijen van Katja Berkenbosch

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Toegang gratis

Openbaar groen is voor iedereen (deel 1)

Tekst Hans van Dam / Foto's Dirk Koester - www.dk-foto.nl

De overheid is er voor de burger. Raadsleden vangen signalen op van alles wat leeft, woont, groeit en bloeit. Politieke partijen hebben elk hun programma van voorkeuren en tegenstellingen. Wethouders met elk hun portefeuille kijken wat binnen hun grenzen mogelijk is. Botsende belangen, dat is democratie. De burgemeester vertegenwoordigt de burger, adviseert en bemiddelt waar nodig. Koester dit systeem.

Dorpsraden horen burgers

Burgers geven signalen door en die bereiken de gemeenteraden. In Boskoop wonen veel kwekers die klagen over het maaibeeld. Stordig onderhouden groenstroken, onkruid tussen de straatstenen. Te hoge bermen die pluisjes geven, die komen terecht op de kwekerijen. Een misverstand wil ik uit de weg ruimen. Slechts 20% (schatting) van de bembloemen ontkiemen op de kwekerij. De overige 80% wordt door de schoffel omhoog gehaald, de zaden komen aan het oppervlak, krijgen lucht, licht en vocht. Op bemeeste kwekerijen is dat het ideale klimaat om te ontkiemen. Onge wild creëert de kweker zijn werk zelf. De economisch gerichte kweker zoekt uit noodzaak naar onkruidverdelgers, zoals glyfosaat. Kruiden als kleine veldkers, klein kruiskruid, knopkruid, kleine amarant en vogelmuur, typisch voor de kwekerij, zelden in de berm.

Burgers bepalen mede het beleid.

Burgers die klagen worden gehoord. Het is de taak van de overheid om dit in tegenstaande belangen in goede banen te begeleiden. Het probleem is dat de burger met de vlekkeloos schone trottoirs en aangeharkte plantsoenen anders denken dan de milieu bewuste burger die meer biodiversiteit wil. Hier begint de tijd van omdenken, bewustwording dat de natuur

haar eigen stem heeft. Een voorbeeld hoe groenbeheer rekening houdt met de 'schoon wensende' burger zag ik pas in Snijdelwijk Boskoop. Groenbeheer Alphen is na Klachten vroeger gestart met het snoeien en opschonen van de plantsoenen. In een vak waar speenkruid en klein hoefblad het voorjaar beheerst werd dit natuurlijk evenwicht doorbroken. Het vak is kaal, zaden van minder gewenste planten pakken hun kans. Het kost Groenbeheer minstens 2x een onnodig werk om aan de wens van de 'schoone' burger te voldoen. Hoe voorkomen we deze ecologische misser? Dat de groenminnende burger ook zijn stem laat horen!

Nieuwe aanbesteding voor groenbeheer

Eind van dit jaar lopen sommige contracten van uitvoerders af. Dat is de tijd om beheersystemen te herzien. In 2021 heeft een team van Buiting/Advies Natuur en Landschap in opdracht van gemeente Alphen een onderzoek verricht hoe een beter op ecologie gericht beheer mogelijk is. Het bembestuurplan (oktober 2021) omvat vele kernen in Alphen aan den Rijn. Bij de nieuwe aanbestedingen zullen, waar mogelijk, de

adviezen in het beheerplan worden meegenomen. Het is dus nu de tijd om dat in te zien en kritisch te bekijken of dat advies wordt opgevolgd en uitgevoerd. Voor veel minder geld had men dit advies ook in kunnen winnen bij deskundigen in onze kennerskring (Hans Kruse, Joost van Beek, Hans van Dam e.a. gebiedskenners). Dit terzijde, iets wat (veel) geld kost krijgt meerwaarde. Gezien het recht op inspraak is het nu de tijd om in alle kernen van Alphen te bekijken wat er anders kan. De best handbare formule is om de natuur de beslissende stem te geven.

Geef de natuur de beslissende stem

Volg adviezen van de Vlinderstichting. Kijk wat andere gemeenten doen. Lobby mee om de gemeente te vergroenen. Ga eens buurten in Gouda en kijk wat hier door de ecoloog André Kleinwee (mede) tot stand is gebracht. In het hart van de stad ligt een grasveld waar duizenden Kievitsbloemen zijn geplant. In wijk Bloemendaal zijn vele bermen ingezaaid met ratelaar, die met aangepaast maaibeeld een maaibeurt minder nodig heeft. Gouda is voor de 2e keer gekozen als de groenste stad, iets wat Alphen ook nastreeft. Gemeenten die werken volgens Kleurkeur maken minder fouten. Gazons kunnen minder gemaaid worden, halveer het aantal maaibeurten, geef madeliefjes en paardenbloemen weer de kans. Minder maaien volgens de kalender, meer naar behoefte. Sla in droge perioden maaibeurten over. Maak de oevers van gazons een halve meter breder, voeg een halve meter toe tussen oever en gazon waar bembloemen gedijen, zoals ratelaar, pinksterbloem, koekoeksbloem en margriet. Maai de oever een keer per jaar in oktober. Laat delen staan, zoals riet, lisdodden, kattenstaart en koninginnekruid. Gazonmaaiers, voorzien van maaisel opvang/zuigsysteem zijn een aanwinst. Maaisel wat blijft liggen verrijkt onnodig het veld. In de gemeente Velp wordt op twintig locaties i.p.v. 26 keer nu op proef 2x gemaaid. Men onderzoekt het effect voor de natuur en de mogelijke besparing. Door verschralling (en minder arbeid) is dat vooral winst voor de natuur, de bloemen en de bijen.

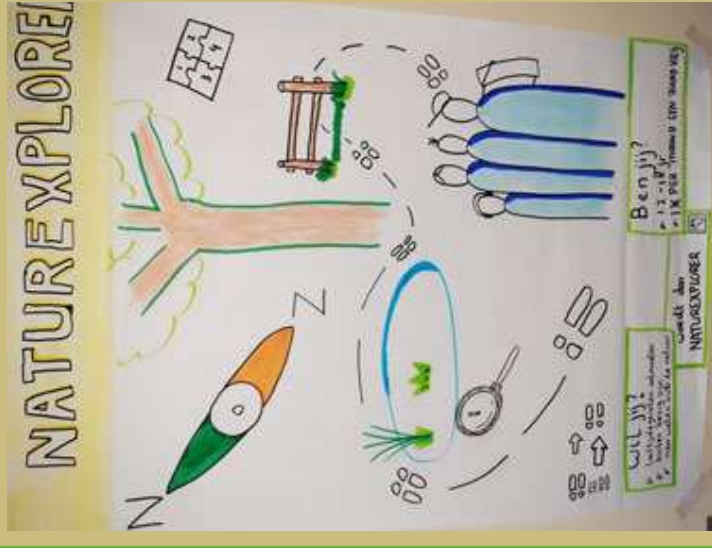
Volgende keer: wat kunnen we meer doen om de biodiversiteit te vergroten?

NatureXplorers visueel gemaakt

Tekst en afbeelding Gerard Been, Coördinator NatureXplorers

Op de prachtige locatie het woldhuis te Apeldoorn werd door landelijk IVN een workshop visueel verslaglegging georganiseerd. Omdat aangegeven was dat tekenvaardigheid geen must was besloot ik me aan deze uitdaging te wagen.

Onder leiding van Teunisse en Leonie maakten we de eerste dag kennis met deze creatieve vorm van verslaglegging. Met een schetsboek vol voorbeelden en oefeningen werd dag twee besteed aan verdieping van de vaardigheden met als eind opdracht een poster te ontwerpen. Bijgaand het eind resultaat.

Het geeft in 1 poster twee weergaven, als eerste de kompas wandeling die we met de NatureXplorers maakten door het bos bij het Bezoekerscentrum. Ook doet het een oproep aan alle 12 tot 18 jarigen om zich aan te sluiten bij de NatureXplorers omdat we elke maand leuke, vaak door de jongeren zelf bedachte, activiteiten hebben, veel buiten zijn en het gewoon gezellig is om met leeftijdsgenoten actief bezig te zijn.

Voor mij is visuele verslaglegging een leuke tool om te gebruiken bij vergaderingen, bijeenkomsten en brainstorm sessies.

Film – Onder het maaiveld

Ma. 22 mei 20.00 – 21.30 uur

De film *Onder Het Maaiveld* maakt het ongeziene gezien. Naast de wereld boven de grond bevinkt door planten, insecten en vogels, maar vooral door mensen, bevindt zich een tweede wereld: een ondergrondse gemeenschap van wortels, larven, wormen, schimmels, bacteriën, amoeben en geleedpotigen. In kader van Internationale Dag van de Biodiversiteit een extra vertoning. Film wordt georganiseerd in samenwerking met IVN Alphen aan den Rijn.

Locatie: Parkvilla Filmhuis, Park Rijnstroom,

Cornelis Geellaan2, Alphen aan den Rijn

Tickets € 9,75 <https://www.parkvilla.nl/filmhuis/>

Lezing – Planten determineren vroeger en nu

di. 23 mei 19.30 – 21.30 uur

Korte lezing van Maria Chardon en Liesbeth Bos, over het op naam brengen van planten, vroeger en nu. Gevolgd door het buiten in de praktijk brengen. Dat kan bijvoorbeeld met de app *Obsidentify*. Daarvoor is het handig dat je deze app vooraf al op je smartphone installeert.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

€ 6,- toegang + koffie, € 4,- voor IVN-leden

Aanmelden verplicht bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Wandeling – Wandeling door historisch poldergebied

Za. 27 mei 10.00 – 12.30 uur

We wandelen door historisch gebied: Bedelaarsbos, Spijkerboorsekade en Compierkade. Bij het Rietveldsepad bezoeken we het nieuwe natuurgebied de IJsvogel. Meenemen van verrekijker aanbevelen.

Start: Camping Polderflora, Rietveldsepad 4b, Alphen aan den Rijn

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Voornes Duin

Zo. 4 juni 08.00 – 17.00 uur

Net ten zuiden van de drukte van de Europoort en de Maasvlakte vind je het prachtige natuurgebied Voornes Duin. Bij de Westplaat gaan we op zoek naar sterns en steltlopers en in de bosjes zijn zangvogels zoals grasmus, zwarkop en nachtvogel volop bezig met het voeren van de jonge vogels. Bij het Quackjeswater bevinden zich broedkolonies van lepelaar, blauwe reiger en kleine zilverreiger. Vanaf de uitkijkpunten heb je hier een mooi zicht op. Verder spuren we het water af, op zoek naar IJsvogel, geoorde fuut en diverse eendensoorten.

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Aanmelden bij: wvgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit – Slotavond NatureXplorers

Vr. 9 juni 19.00 - 21.00 uur

Dus we gaan samenlijk eten, boeiende activiteiten in de natuur doen, spelletjes spelen, 's ochtends zelf ontbijt maken en vooral veel plezier maken.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname:

zie lidmaatschap NatureXplorers (12-18 jaar)

Aanmelden bij: NatureXplorers.ivn@gmail.com

Jeugdactiviteit – Eindactiviteit

Za. 10 juni 9.15 – 11.45 uur

Alweer de laatste activiteit van het seizoen. En zoals jullie inmiddels een klein beetje gewend zijn, is de laatste activiteit een beetje anders en bovenal een verrassing. We zijn deze dag iets langer op pad dan normaal gesproken.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Excursie – Fietstocht naar het Bentwoud

Za. 10 juni 10.00 – 12.00 uur

Onderweg zijn er stopplaatsen en worden delen wandelend afgelegd. We kijken naar de flora, observeren broedvogels en horen de zeldzame veldleeuwerik. Er is kans voor waarnemingen van koekoek, bruine kiekendief en roerdomp.

Start: MFC de Plataan, Snijdelwijklaan 2 Boskoop

Deelname gratis.

Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Jeugdactiviteit – Slootjesonderzoek

Zo. 11 juni 14.00 – 15.45 uur

We doen weer mee met de Nationale Slootjesdagen georganiseerd door het Landelijke IVN. We gaan op zoek wat er leeft in de sloot. Je pakt je schepnet, emmer en loepstofje om je eigen onderzoek te doen. Misschien vind je een waterschorpioen of een grote geelgerande watertor.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlieder@gmail.com

Lezing – Vlinders

13 juni 19.30 – 21.30 uur

Lezing over de vlinders die in onze omgeving voorkomen, door Jan Henk Leeuwenburg. Het zal gaan over:

- Waarom zijn sommige vlinders enkel op bepaalde plaatsen te zien
- Wanneer zijn bepaalde vlinders te zien
- Hoe overwinteren te vlinders
- Wat zijn endemische vlinders
- Hoe herken je dag actieve nachtvlinders
- De maandelijke nachtvlinderellingen van de Vlinderwerkgroep

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

€ 6,- toegang + koffie, € 4,- voor IVN-leden

Aanmelden verplicht bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Wandeling – Wandeling in het Zaanse Rietveld en plan

IJsvogel

Zo. 18 juni 14.00 – 16.00 uur

Het plan IJsvogel een klein natuurgebied dicht bij de wijk Kerk en Zonen langs het Rietveldsepad. Wat is er te zien: bomen en struiken, ondiepe en diepe plassen, riet, bloemenweide, een oeverzwaluwwand, IJsvogelnesten, krabbescheenvelden, een observatie scherm en een bankje. We hopen dat er IJsvogels, de roerdomp en oeverzwaluwen komen broeden.

Start: Camping Polderflora, Rietveldsepad 4b, Alphen aan den Rijn

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Wandeling – Wandelen door het Rietveld

Zo. 25 juni 06.00 – 09.00 uur

Wandelen door het Rietveld is luisteren naar de Leeuwerik, kijken naar de Torenvalk, proeven van de Waterpeper en ruiken aan Kalmoes en Watermint. En ook genieten van een heerlijk ontbijt na afloop van de wandeling in Café Klein Giethoorn.

Start: Parkeerterrein Klein Giethoorn, Rietveld 1, Hazerswoude Dorp

Kosten deelname € 15,- p.p. voor het ontbijt.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl voor 23 juni

(indien deze wandeling is volgeboekt, wordt een 2e wandeling

2 juli gepland, aanmelden voor 30 juni)

Excursie – Nachtzwaluwxkursie

Zo. 1 juli 19.00 – 01.00 uur

Maak op een mooie zomeravond kennis met één van de meest verborgen vogels van Nederland: de nachtzwaluw. Al wandelend door het mooie landschap genieten we van vogels als grote bonte specht, vliegenvanger en roodborsttapuit. Zodra het begint te schemeren moet je vooral goed luisteren en kun je al snel de bijzondere zang van de nachtzwaluw horen. Heb je die eenmaal gehoord, blijf dan even wachten. Met wat geduld komt de nachtzwaluw dan vaak vlak langs je heen vliegen. Een bijzondere ervaring!

Locatie: wordt bepaald bij de start en is afhankelijk van wat waarneming.nl meldt

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Aanmelden bij: wvgalphen@live.nl

Excursie – Op zoek naar eetbare planten en kruiden

Za. 8 juli 10.00 – 12.00 uur

Tijdens deze wandeling zoeken we naar eetbare planten. Dit is een interactieve wandeling, de gids wijst de planten aan, deelnemers krijgen lijsten en vertellen de eigenschappen. Bezoekje aan de volkstuinten.

Start: MFC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop

Deelname gratis.

Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Excursie – Wandeling over het klimaat

Do. 9 juli 14.15 – 16.15 uur

Wil je op een andere manier met onze omgeving omgaan en een leefbare planeet achterlaten? In deze wandeling vertellen wij vertellen wat de natuur ons biedt om het koel in je huis te houden, hoe bomen bijdragen aan het verminderen van de aanwezig co2, willen we ook weten hoe jij denkt over deze problematiek. Vertellen we over de andere manier van onze voedselvoorziening en hoe belangrijk insecten daarbij zijn.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Wandeling – ff netwerken ...

Zo. 20 augustus 13.00 – 16.00 uur

En natuurwandeling van ca. 7 km langs een paar van de Natuur Netwerken Nederland. (Zaanse Rietveld, Compierkade, Plan IJsvogel). De natura 2000 is veel bekender dan het Natuur

Netwerk Nederland. Toch doen deze gebiedjes er niet voor ander.

Wat is het Netwerk eigenlijk? Wat voor planten en dieren wonen hier? Of maken er gebruik van? En waarom?

Start: Camping Polderflora, Rietveldsepad 4b, Alphen aan den Rijn

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Foto: Jordan Blaauw
Populierenpijstaart

En verder:

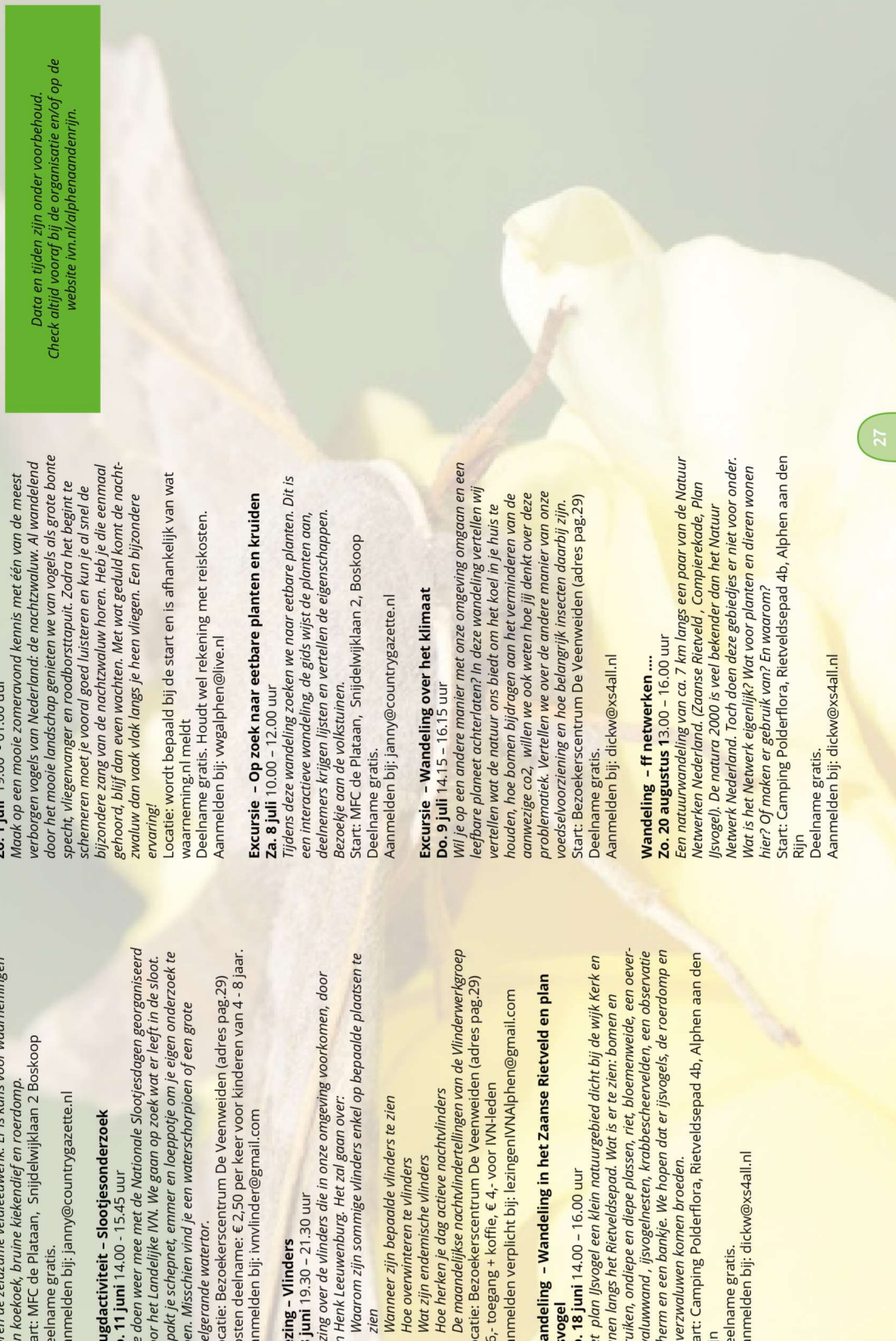
Elke 3e vrijdag van de maand Nachtvinders
Elke 2e zaterdag van de maand fladderaars, 8 – 12 jaar.
€ 14,- per jaar. (niet in juli/aug)

Elke 2e zondag van de maand Vlinders, 4-8 jaar.
€ 2,50 per keer (niet in juli/aug)

Elke 2e vrijdag van de maand NatureXplorers, 12-18 jaar.
€ 25,- per jaar. (niet in juli/aug)

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Data en tijden zijn onder voorbehoud.
Check altijd vooraf bij de organisatie en/of op de
website ivn.nl/alphenaandenrijn.

IVN-Klimaatcursus

'De groene verandering'

Een samenwerking tussen IVN en Huis van Duurzaamheid

Tekst en foto Patricia Lärche

Wil jij meer weten over klimaatverandering en de positieve impact die jij kan hebben op het klimaat? Met de IVN Klimaatcursus leer je over de samenwerking tussen mens en klimaat en ontwikkel je een plan om het geleerde om te zetten in de praktijk.

Kennis + actie = impact

Tijdens deze cursus doe je niet alleen kennis op over klimaat en duurzaamheid, je wordt ook geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan met een persoonlijk actieplan. Aan het eind van de cursus heb je een stevige dosis kennis, inspiratie en vaardigheden om een positieve, duurzame impact te maken op je omgeving.

Voor wie?

De cursus is gericht op volwassenen, maar ook scholieren en studenten (16+) kunnen zich gerust aanmelden. De cursus biedt theoretische basiskennis over klimaatverandering en helpt je als je zelf wilt bijdragen aan de groene verandering. Voor kennis is niet nodig, motivatie wel! Houd er rekening mee dat je elke 2 weken gemiddeld 1 uur extra tijd reserveert voor de opdracht die je meekrijgt voor je actieplan.

Cursusdata

De data voor de 8 cursusavonden zijn:

- 19 september 2023
- 3, 17 en 31 oktober 2023
- 14 en 28 november 2023
- 12 december 2023
- 9 januari 2024

Ook is er een excursie bij de cursus, verzorgd door IVN Alphen aan den Rijn. De excursie wordt gepland op zaterdagmiddag 30 september of 7 oktober.

Meedoen?

Op 19 september start de IVN-Klimaatcursus in het Huis van Duurzaamheid van Bibliotheek Rijn en Venen, aan de Aarkade 10 in Alphen aan den Rijn. Elke cursusavond duurt ongeveer 2 uur. De kosten voor de complete cursus zijn € 49,00 euro, inclusief koffie en thee.

Meld je aan via de website van de bibliotheek: <https://rijnenvenen.op-shop.nl/788/klimaatcursus-de-groene-verandering>.

Kijk voor meer info over de cursus op de website van IVN Nederland (<https://www.ivn.nl/aanbod/klimaateducatie/voor-deelnemers>), of neem contact op via duurzaam@bibliotheekrijnenvenen.nl.

IVN Alphen aan den Rijn

Bestuur	voorzitter	voorzitter/valphenaandenrijn@ivn.nl	06-23817870
	secretaris	Natuurkijkers, VLB, Vlinderwerkgroep IVN-info (incl. kramen)	06-13187800
	penningmeester	secretaris/valphenaandenrijn@ivn.nl	06-53226448
	algemeen bestuurslid	Vertrouwenspersoon, Vrijwilligers, Bont Allerlei	0172-420058
	algemeen bestuurslid	penningmeester/valphenaandenrijn@ivn.nl	06-51550087
	algemeen bestuurslid	Jeugd, Junis BSO o.i.	
		antoonzonneveld@outlook.com	
		Vrienden v/h Heempad, Planologie en Milieu, Excursies	
		c.j.t.nieuwland@ziggo.nl	
		Lezingen, Vogelwerkgroep, Communicatie/PR Social Media	
Coördinatoren werkgroepen			
	Bont Allerlei	IVNbontallerlei@gmail.com	06-13187800
	Fladderaars	Fladderaars@gmail.com	06-14313950
	Fotowerkgroep Natuurkijkers	coördinatie@natuurkijkers.nl	
	IVN-info (incl. kramen)	info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com	
	Lezingen	lezingenIVNAlphen@gmail.com	06-12883574
	Excursies	dickw@xs4all	06-17718203
	NatureXplorers	natureexplorers.ivn@gmail.com	06-45564348
	Planologie en Milieu	milieuenplanologie.ivn@gmail.com	06-37293669
	Sociale Media	bert.ivn.alphen@gmail.com	06-26540448
	Vlinders	ivnvlinder@gmail.com	06-53403123
	Vlinderwerkgroep	Vlinderwerkgroep.ivn@gmail.com	
	Vogelwerkgroep	wvgalphen@live.nl	06-52096886
	Vrienden van het Heempad	janny@countrygazette.nl	0172-214775
	Vrijwillig Landschapsbeheer	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802
Vertrouwenspersoon			
	Angela Schouten	angela.schouten@gmail.com	06- 55307217
		Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je belegend wordt binnen de vereniging neem dan contact op met Angela Schouten. Dit is geheel vertrouwelijk.	
Regiocontactpersonen			
	Boskoop	janny@countrygazette.nl	0172 214775
	Ter Aar	joop.atje@gmail.com	06-12162955
	Kaag en Braassem	dickw@xs4all.nl	06-17718203
	Koudekerk aan den Rijn	rivatol@gmail.com	06-25247254
	Hazerswoude	ansjedegroot@live.nl	0172-587912
Verenigingsgebouw			
	Adres	Bezoekerscentrum De Veenweiden	0172-533296
	Openingstijden	Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn	
	Bezoekerscentrum	Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl	
Inleveren Kopij IVN Media			
		nieuwsivnalphenaandenrijn@ivn.nl	
		Voor aanleveren kopij voor alle media van IVN Alphen aan den Rijn, Bont Allerlei, Persberichten, Website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram.	

Tekst: Anna-Isabel Weterings

REDACTIE: Irma Brugmans
VORMGEVING: Roelof Schutter
Foto omslag: Natuurkijkers, Jordan Blaauw
BEZORGING: Henry Loeters
EINDREDACTIE: Irma Brugmans

Aan dit nummer werkten mee: Gerard Been, Jordan Blaauw, Gerda Bonninga, Irma Brugmans, Nicole Bruijnen, Hans van Dam, Corry Dierdorp, Mireille van Duuren, Gert de Geest, Adri de Groot, Henk Jan Habermehl, Maarten Hooghiemstra, Dirk Koster, Patricia Lärche, Henk Jan Leeuwenburg, Auke Lever, Bert Noorbeek, Bert van de Ruit, Roelof Schutter, Nell Spreij, René Vrugt, Anna-Isabel Weterings, Marco Zwijnenburg

REDACTIEADRES
 Telefoon: 06 - 13 18 78 00
 E-mail: IVNBontallerlei@gmail.com o.v.v. Bont Allerlei

UITGAVE: IVN Alphen aan den Rijn
DRUK: DrukZo

SOCIAL MEDIA IVN ALPHEN AAN DEN RIJN
www.ivn.nl/alphenaandenrijn
facebook.com/ivn.nl
 Instagram: [ivn.alphenaandenrijn](https://www.instagram.com/ivn.alphenaandenrijn)

SLUITDATUM KOPU BONT ALLERLEI NR.3 - 2023
 23 Juli 2023

OVER BONT ALLERLEI
 Uittalingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur. Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

GEGEVENS LIDMAATSCHAP 2023
 Contributie leden € 25,-
 Contributie huishoudens € 12,50

De contributie wordt landelijk geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap. Bij vragen / problemen stuur een email aan de penningmeester.

Overstappen of opzeggen van de automatische incasso is natuurlijk mogelijk. Stuur hiervoor een mail naar penningmeester@ivn.nl o.v.v. 'automatische incasso'.
 Bankrekeningnummer: NL 85 RABO 0301 68999 62

ADVERTEREN IN BONT ALLERLEI
 Per jaar voor 4 nummers:
 1/1 pagina € 249,50
 1/2 pagina € 129,50
 1/4 pagina € 69,75
 1/8 pagina € 39,75

ANBI/IVN Alphen aan den Rijn is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).
 • Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI-status
 • RSIN nummer: 816027766

Avifauna
 vogels en zoo

lijstenmakerij
 grote keuze in houten- en aluminiumprofielen
 passepartouts, wissellijsten en diverse soorten glas

teken- & kunstschildersmaterialen
 olie-, acryl-, aquarel en olieverf, penselen
 papier, schildersdoeken, panelen
 pastelkrijt, kleur- en grafietpotten, houtskool
 en heel veel meer!

Hoofdstraat 141
 2406 GG Alphen a.d. Rijn
 T: 0172 473236
info@barendvanzwieten.nl
www.barendvanzwieten.nl

Onderlinge?
Verzekeren?
Onderlinge Rijn en Aar!

Samen goed verzekerd

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.
 Groot Albrechtstraat 2-A
 2415 AW Nieuwerbrug
 t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vochtelstraat 1
 2461 AB Ter Aar
 t: (0172) 606 700
www.ouderlingerijnenaar.nl

ivn natuur educatie
 Alphen aan den Rijn

Vind de leukste natuur-, beleving- en educatiematerialen in de IVN webwinkel.

Als IVN-lid krijg je altijd 10% korting.
 Gebruik de kortingscode IVN-LID-1202 en klik op toepassen! <https://winkel.ivn.nl/>

Diergeneeskundig Centrum
Alphen a/d Rijn

van Eijckstraat 19
 2406 TZ Alphen aan den Rijn
www.diergeneeskundigcentrum-alphen.nl

Hergebruik Bont Allerlei

Wat doe je met een recente Bont Allerlei als je hem gelezen hebt? Bewaren? Dat is natuurlijk prima. Doorgeven aan familie, vrienden of in een minibleb leggen kan ook. Zo verspreid je onze 'groene boodschap'!

Weet je niemand en wil je jouw exemplaar niet bewaren? Maak dan IVN er bij mee! Wij vinden Bont Allerlei een mooi 'visitekaartje' om aan belangstellenden te laten zien of mee te geven. Wil je daaraan meewerken, breng je recente Bont Allerlei dan langs op woensdag-, zaterdag- of zondagmiddag tussen 14-16 uur ('s zomers tussen 14-17 uur) bij het Bezoekerscentrum, Burg. Bruins Slotsingel 15, Alphen-Zegersloot. Of doe hem buiten openingstijden in onze brievenbus. Alvast hartelijk dank!

De Natuurkijkers laten graag meer foto's zien dan in BA mogelijk is, en geven om deze reden een digitaal nieuwsbulletin uit.

Je kunt je hierop kosteloos abonneren. Om dit te doen ga je naar de volgende link op onze website:
<https://natuurkijkers.nl/aanmelden-nieuwsbrief>

Eerdere nummers zijn te downloaden via
<https://natuurkijkers.nl/downloads/category/3-kiekerbul>

Tweekleurig hooibeestje

Het tweekleurig hooibeestje (*Coenonympha arcania*) is een vlinder uit de onderfamilie Satyrinae, de zandoogjes en erebia's. Hij staat als ernstig bedreigd op de Rode Lijst. Uit Nederland is hij verdwenen sinds 1988. Droge tot matig vochtige graslanden zijn het leefgebied voor deze vlinder. De vliegtijd is van mei tot en met augustus.

Foto: Jan Henk Leeuwenburg

